

ÁTVÁLTOZÁS

z ágyon heverésztem, és a nyárfát néztem az ablak előtt. A lenyugvó nap fényében a sárga levelek hirtelen lángolni kezdtek, az égbolt is indigószínű árnyba borult, de én felderültem. Feltápászkodtam az ágyból, és kiementem. A nyárfalevelek, megannyi selymesen táncoló vörös lángnyelv, lágyan ringtak a faágakon. A naptól ezernyi aranyfolyó sugározott s olvadt szét a sötétlő zeniten. Az utcán hirtelen kigyúltak a lámpák, s mint ragyogó tűzgömbök lebegtek a levegőben. Jókedvűen pattantam a kerékpáromra, és a hídhöz hajtottam a barátnőmért.

Már várt. Fényes, lila ruhát viselt, feje körül ezüstös holdsugár. A fehéres fénybe egy kis piros is vegyült, az idegesség jele. Leugrottam a bicikliről.

– Izgulsz, ugye? Pedig annak még nincs is itt az ideje!

Nem szólt semmit, csak a fején a fény zöldesre váltott.

– Miért vagy zavarban? – kérdeztem. – Sötét van, senki sem lát minket.

A fény sugar vibrálni kezdett.

– Idegesít valami?

Mindenre elszántan vágott vissza:

– Te, te aztán mindent tudsz! Mint az isten! Utállak!

Elhallgattam, a kerékpározókat néztem. Libasorban haladtak át a híd árnyékában, tarka fénycsóvát húzva maguk után. Olyanok voltak, mint az akváriumban úszkáló trópusi halak. Egyszer csak oldalba bökött:

– Menjünk, sétáljunk egyet, közben mesélsz nekem.

Felmentünk a hídra. Ahogy már említettem, zavarban volt, és bár megfogta a kezemet, de lányos szemérmében tetőtől talpig zöld fény borította.

– Olyan gyönyörű vagy, mint egy jádeszobor – mondtam neki.

– Hogyan? – rebbent meg.

– Szégyelled magad?

Egy mozdulattal lesöpörte a kezemet:

* Wang Xiaobo (1952–1997) a modern kínai irodalom fiatalon elhunyt, különös alakját hazájában tulajdonképpen csak halála után fedezték fel. Élete során igen sokféle tevékenységet végzett: volt kétkezi munkás, tanár és műszaki egyetemista. A USA-ban, a Pittsburg-i Egyetemen szerzett irodalomból *master* fokozatot. Később érdeklődése a számítástechnika felé fordult, informatikát tanult, és a pittsburgi Statisztika Tanszéken lett tanársegéd. Kínába hazatérve először a Népi Egyetemen és a Peking Egyetemen tanított irodalmat, majd a tanári tevékenységet feladva kizárólag az írásnak élt, minden energiáját az alkotásnak szentelte. Felesége, Li Yinhe asszony szociológus, egyben munkatársa is volt.

Irodalmi munkássága külföldön nagyobb hírnevet szerzett neki, mint otthon. Sokáig csak egy szűk értelmiségi elit ismerte nevét, írásai fénymásolatban terjedtek. Ő az egyetlen író a Népköztársaságból, aki a tajvani *Lianhe bao* c. újság irodalmi díját kétszer is elnyerte a kisregény kategóriában. Leghíresebb műve a *Korok* trilógia, mely a jelenkor társadalmá elé torztükröt tartva, ellenutópiaként vázolja fel a múltat és a jövőt. Rövid esszéi és karcolatai kiemelkedő helyet foglalnak el életművében. Írásainak legfőbb témája a modern társadalom és kultúra kapcsolata, a társadalmi morál és az értelmiségi lét kérdései. Humoros, finoman szatirikus nyelvezete és eredeti gondolkozásmódja műveit egyedülálló stílussal ruházza fel. (A ford.)

– Hiszen veled még szégyellni sem tudja magát az ember! Kiállhatatlan vagy! Nézd csak, milyen félelmetes egy alak!

A túlodalon közeledő férfi arcán egy ragyogó zöld színű ragyás varangyot láttam gubasztani. Hát ezzel meg mi történt, kérdeztem. A barátnőm szerint a férfi arca tele volt hatalmas szemölcsökkel. Ezek nem szemölcsök, mondtam, hanem egy varangypár telepedett rá. Ezt roppant érdekesnek találta. Később egy kövér pasas kerekedett el előttünk, potroha bugyogott, mint egy forrásban levő fazék. Mert minden áldott nap az asszonnyal veszekszik, azért. Kis idő múlva egy nagy fekete limuzin hajtott el. Benne méltóságteljesen, mint egy tábornok, egy gazdag, kiaszott transzvesztita ült. Arcán a ráncok, mint földrengés után a hasadékok, combja, mint a piszkafa, szempillája hosszú és vastag, s villogott, mint egy acélkard. Ezeket mind elmeséltem neki, de azt azért nem, hogy a nagykutya öléből micsoda szőrpamacs kandikált elő. Barátnőm rázkódott a nevetéstől, aztán javasolta, hogy vegyem fel ezeket is a verseskötetembe.

Van egy verseskötetem. A versekben azt írtam meg, amiket ezekben az órákban láttam, tapasztaltam. Rajta kívül senkinek sem mertem megmutatni, mert attól félttem, hogy a bolondok házába csuknak. De ő elolvasta és belémszeretett. A házassági formákat is elintéztük már, de kapcsolatunk még mindig plátói volt. Nekem, persze, egyre csak azon járt az eszem, hogy felvigyem magamhoz. Aznap is fűztem:

- Gyere fel hozzám ma este!
- Nem, nincs most kedvem hozzá.
- De hát akkor mikor van kedved?

Megragadta a kezem, és felémhajolt:

- Tényleg ennyire sürgős?

Megcsókoltam. Hirtelen minden elsötétedett, és a dolgok mintha helyet cseréltek volna. Ami eredetileg a bal oldalon volt, az most mind átkerült a jobb oldalra. Egy férfit láttam magam előtt, én meg egyszerre női ruhában találtam magam, s az volt a benyomásom, hogy a sarkamra egy bütyök nőtt, amitől állandóan orra akartam bukni. Rémületemben felsikoltottam, de hangomból csak vékonyka sikkantásra futotta.

Mikor a megrázkódtatásból kissé összeszedtem magam, nagyon elégedetlen voltam külsőmmel. Vállaim kerekdedek, a mellem telt, duzzadó, és teljesen összementem. De leginkább a lábam zavart, mintha gólyalábakon lépkedtem volna, szinte az inam szakadt belé. Feljajdultam:

- Hát ez meg micsoda?

A férfi megszólalt:

- Én sem tudom, egyszerre csak felcserélődtünk. Nahát, ez hihetetlen!

Tehát ez a férfi tíz perccel ezelőtt még én voltam, most pedig (n)ő lettem!

– Mi ebben a csodálatos? – morogtam. – Inkább kétségbeejtő! Visszaválozunk még egyáltalán?

Hangja csordultig volt kárörömmel:

- Ha még te sem tudod, akkor ki a megmondhatója?

Erre teljesen kijöttem a sodromból:

– Hát ez rettenetes! Meddig fog ez még így tartani?

– Honnan tudjam? Lehet, hogy örökre így maradunk, és én vénemberként fejezem be életemet. De ez szerintem nem is lényeges. Ha már így esett, olyan mindegy, hogy ki kicsoda. Te, én, minek itt különbséget tenni?

Toporzékoltam a dühtől, a magas sarkú cipő meg kopogott, mint egy patkó.

– Na nem! Én ezt nem csinálom! Miféle alattomos mesterkedés ez?

– Halkabban! Mit ordítasz? Nem én tehetek róla! Ez a hely nem alkalmas a beszélgetésre, menjünk fel hozzád.

Nem mozdultam. Ennek a végére kell járnunk.

– Szó sem lehet róla, ezt tisztáznunk kell de azonnal. Ha ez a helyzet csak átmeneti, akkor helyettesítelek egy darabig, de nem vagyok hajlandó sokáig ezt csinálni.

– Ezekben a dolgokban nem lehet előre jóslgatni. Nézd, a ruhádnak furcsa szaga van, a cipőd meg szorítja az ember lábát. Én is utálok, hogy férfi vagyok, de egy-két napig még érdekes, elmegy valahogy. Na, menjünk haza.

Elindultunk hazafelé, a biciklit ő tolta. Nagyon kifárasztott a gyaloglás: a magas sarkú cipőben csak csetteltem-botlottam, a szoknya pedig annyira szűk volt, hogy nem tudtam lépni benne. A teste sem akart engedelmeskedni nekem, alig tettünk száz lépést, máris úsztam az izzadságban. Lerogytam a padkára, hogy kifújjam magam, mire finnyáskodva megszólalt:

– Hogyan ülhetsz csak így le a földre?

– Elfáradtam!

– De ez egy tiszta új nejlón szoknya! Azonnal állj fel és porold le!

Nagy nehezen feltápáskodtam, miközben gyűlölettel teli pillantást vetettem rá. Megvetésem jeléül már csak azért sem ráztam le a port, hanem újra elindultam. Néhány lépés után azonban nem bírtam tovább a cipőben, ezért levettem, és a kezemben vittem tovább. De ettől sem lettem jobban, és rövid idő múlva méltatlankodni kezdtem.

– Hogy lehet valakinek ilyen kicsi a lába?! Rendben van, tökmag vagy, de ez a láb már abnormálisan kicsi. Hogy vagy képes ezeken a bütykökön járni?

– Ne sápitozz, inkább szedd össze magad egy kicsit, viselkedj férfi módjára!

Férfi módjára... Ezer tonna súllyal nehezedett rám az a rengeteg hosszú haj. Teljesen kikészültem. A sötétben bebotorkáltunk a lakásomba, és lerogytunk az újonnan vett nászágyra, villanyt sem kapcsoltunk jó ideig. Végül megszólalt:

– Szörnyű bűdös a lábam, megyek és megmosom.

– Hát csak menj!

Bement a fürdőszobába, és órákig pancsolt. Én közben az ágyon heverésztem és bambultam. Egy trikóban jött vissza.

– Teljesen rámhoztad a szívbajt az előbb – suttogetta –, kívülről egész rendes embernek látszol, de meztelenül, akár egy igazi rabló. Zuhanyozz le te is, lehűlsz egy kicsit.

Beléptem a fürdőszobába, és a tükör elé álltam. Egyszerűen kétségbeejtő. Levetköztem, és úgy is szemügyre vettem magam. Majd' elaléltam. No, nézd csak, egészen csinos. Kár, hogy már nem sok hasznom van belőle. Megmosakodtam, majd újra felöltöztem. Lkapcsoltam a villanyt, és visszafeküdtem az ágyra. Megérintett a sötétben.

–Na, mit szólsz hozzám? Nem panaszkodhatsz, sokkal jobban nézek ki, mint te.

Sírással küszködve válaszoltam:

– Aha, jobban. A rosseb egye meg. Azért remélem, még ma este visszacserélődünk, különben mit szólnak majd holnap az emberek?

– Ó, én még egész jól érzem magam. Legfeljebb betelefonálunk, hogy három napra nászútra megyünk.

Nem is rossz ötlet.

– No és három nap múlva?

– Hát ez egy kicsit ciki... Figyelj, a te munkahelyedre elmegyek én, az enyémmel meg elmész te. Na, mit szólsz? A férfi vécétől ugyan hányingerem van, de ha már benne vagyunk nyakig, nincs más megoldás.

Erősödtem, hogy menjünk el inkább a rendőrségre, és mondjunk el mindent, adjuk fel magunkat a bíróságon vagy kérjünk a kormánytól segítséget. Csak nevetett.

– Kit érdekel a te ügyed? Csak nevetségessé tennéd magad!

Ebben volt némi igazság. Tovább törtem a fejem, de semmi értelmes nem jutott az eszembe. Ő meg a legnagyobb lelki nyugalommal elhelyezkedett az ágyban, és így szólt:

– A problémákkal ráérünk holnap is foglalkozni, most aludjunk inkább.

Halálosan fáradt voltam én is, de valahogy nem akaródzott egy ágyban aludni vele.

– De akkor megállapodtunk – mondtam –, lefekvés után egyikünk sem huncutkodik!

– Huncutkodni? Azt se tudom még, milyen az! – válaszolta.

Erre megnyugodtam, és bebújtam mellé.

Másnap reggel elküldtem, hogy telefonáljon be a munkahelyekre.

– Engedélyezték a szabadságot – közölte, mikor visszajött. – És ma mit csinálunk? Ja, tényleg! El kell menned a szállóra a bőröndömért.

– A te cuccod, menjél érte te! – vettem oda neki.

– Hülye! Szerinted ezzel a külsővel beengednének? Különben mindegy, a te dolgod, hogy mész-e vagy sem. Neked lesz szükséged azokra a holmikra.

Ültem az ágyon, és váratlanul fojtogatni kezdett valami, elsírtam magam. Odajött hozzám, megveregette a vállamat.

– Na végre, így már legalább olyan vagy, mint egy nő. Mindjárt jobban tetszel. Na, jól van, nincs semmi baj, menj csak.

Nem volt mit tenni, elmentem a bőröndért. Útközben kénytelen voltam riszálni magam, mint egy nő, nehogy valaki rájöjjön az igazságra. Az utcán a férfiak mind azt az átkozott, testhez simuló, szűk ruhácskát bámulták. Inkább vettem volna fel valami ormóttan lebernyeget és tűztem volna fel a hajam, hogy úgy nézzek ki, mint egy öregasszony.

A szállóban nem volt egy lélek sem, tolvaj módjára besurrantam és kiloptam a bőröndöt. Mikor hazaértem, látom ám, hogy fogja a borotvát, és ügyetlen mozdulatokkal borotválkozni kezd. A szakállamat még nem sikerült leborotválnia, de a szemöldökömből már levágott egy jókora darabot. Feljajdultam.

– Mit műveltél a szemöldökömmel? Ne tegyél tönkre! Borotválkozni így kell!...

Megmutattam neki, hogyan kell borotválkozni, aminek annyira megörült, hogy kinyitotta a bőrdödöt, és ő is megtanított engem azokra az ócska női trükkökre. Az embernek felfordul tőlük a gyomra.

Nővé változásom után rettenetesen házsártos lettem. Délelőtt egy röpke óra alatt tizenegyszer veszekedtem vele. Először nem tetszett a szoba elrendezése, ezért kitaláltam, hogy pakolja egy kicsit át a bútorokat. Nagyon kelletlen volt, én meg egyfolytában maceráltam emiatt. Később főzés közben azért morogtam vele, mert túl drágának és hitványnak találtam a zöldséget, amit vásárolt. Vett egy üveg olcsó bort is, de ahogy meghallottam az árát, teljesen kikeltem magamból, és éktelenül ráförmedtem. Erre ő két kis párnával befogta a fülét. Semmi nem tetszett, csak csapkodtam dühödten a konyhában, ríptyára is törtem két-három tányért. Az elején még bírta cérnával, de hamarosan kifogyott a béketűrésből, és erélyes hangon rám szólt. Na, más se kellett nekem, már a plafon is voltam. Rá akartam rontani, hogy móresre tanítsam, de furcsamód sehogy se volt erőm felülkerekedni, és a végén még ő nyomott le a kanapéra.

Fenyegetően rám mosolygott:

– Ne raplizz, mert elfenekellek!

A fogamat csikorgattam:

– Engedj el!

Rápaskolt egyet a fenekemre, mire azonnal sikoltozni kezdtem:

– Segítség! Bántanak!

Rögtön elvette a kezét, és széttárta karjait.

– Ugyan már! – mondta megvetően. – Hiszen hozzád se értem...

Zokogva felültem:

– Szép dolog, mondhatom! Alig kelünk egybe, s az első napon máris megversz! Nem élem túl... – még siránkoztam egy ideig, de rám se hederített, így aztán én is elhallgattam.

Vacsora után felvetette, hogy menjünk el sétálni, de én inkább otthon akartam maradni. Tévéet néztünk, aztán lefekvés előtt elvonultam zuhanyozni. Nem tudom, miért, undorodtam a testétől. A kecses, formás idomoknak volt valami furcsa, gusztustalan jellegük, telt keblei és hosszú combjai pedig egyenesen taszítottak. Ezek a szemérmetlen dolgok csak arra valóak, hogy felkeltsék a kéjenc disznók alantas ösztöneit. Legjobb lesz, ha ezután minél kevesebbet megyek el hazulról. Egy tisztességes nőnek nagy ívben kerülnie kell az erkölcstelenséget. Bárcsak ráncos lenne az arcom, melleim lógnának, hasam pedig petyhüdt lenne. Egy igazi kínai nőnek mostanság így kell kinéznie. Egy nő, akit megnéznek a férfiak, biztos, hogy szajha. Ezzel a mostani külsőmmel én sem sokban különbözhetek egy kurvától.

Mikor mind a ketten lefeküdtünk, felém fordult:

– A mai viselkedésed már egészen nőies volt. Ha így folytatod, három-négy nap alatt meg is szokod, hogy nő vagy. Akár munkába is mehetsz, a kutya sem fogja észrevenni.

Nagyon megörültem ennek, de folytatta.

– Csak ez a mostani természeted nem igazán hasonlít, arra, amilyen én voltam. Olyan vagy, mint egy vén hárpia. Bár, a Nőszövetségben ez pont megfelel...

Szerintem meg az ő viselkedése túlságosan is férfias, mondtam neki. Egész jól elbeszélgettünk. Bizalmasan bevallotta azt is, hogy nagyon szeretne „hancúrozni” egyet. Elszántan visszautasítottam, egy idő múlva azonban eszembe jutott, mi van, ha az az ötlete támad, hogy az utcán szed fel magának valakit. Azt nem élném túl. Gyorsan beleegyeztem tehát, hogy „hancúrozzunk”, de azt is szigorúan kikötöttem, hogy más nővel nem szűrheti össze a levet. Belement. Megmutattam neki, hogyan kell hancúrozni, de felállt a szőr a hátamon, attól, ahogy rám mászott és össze-vissza ügyetlenkedett. Hirtelen éles fájdalmat éreztem. Úgy visítottam, mint amikor ölik a malacót, erre ő rémületében teljesen megmerevedett, moccanni sem mert. Csak nagy sokára tért magához.

– Leszálok.

A sötétben én még sokáig sírtam, és megesküdtem magamban, hogy bántalmazásért feljelentem, ha addig élek is.

Másnap reggel, mikor felébredtem, felfedeztem, hogy én újra én vagyok. Ő tágra nyílt szemekkel feküdt mellettem, láthatóan már régóta ébren volt. Ugyanaz a csinos lány volt, mint korábban; akárhogyan is nézzük, dögös kis kurva. Kinyújtottam a kezem, és megsimogattam a vállát. Megremegett egy kicsit, majd megkérdezte.

– Ugye nem álmodom?

– Hogyhogy?

– Tegnap mintha férfi lettem volna.

Magamban igazat adtam neki, de ettől még semmi sem változott. Magamhoz húztam, és átöleltem. A szégyenkezéstől a füle hegyéig elpirult, de azért úgy tűnt, megadja magát. Kisvártatva felkelt, és megállt az ágy előtt:

– Hát én ezt nem bírom, ezt az ide-odaváltoztatást. Most aztán tényleg fogalmam sincs, kinek az oldalára álljak, a férfiakéra vagy a nőkére?

A lényegre tapintott. A férfiak és a nők természettől fogva nem férnek össze. A nők alkalomadtán hajlandóak ugyan a férfiaknak engedni, de utána az örületbe kergetik az embert azzal, hogy minden indulatukat a férfiakon töltik ki. Mi boldog házasságban élünk, de én azért mindig résen vagyok.

Major Kornélia fordítása